

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 316/2024-15

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara a sudcov Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a Miroslava Duriša v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľov [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], a [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpených advokátom JUDr. Petrom Schmidlom, SNP 744, Borský Svätý Jur 774, proti postupu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Tdo 69/2018 a jeho uzneseníu z 31. marca 2020 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľov a skutkový stav veci

1. Sťažovatelia sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 23. apríla 2024 domáhajú vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na prerokovanie veci vo svojej prítomnosti podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie a prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Tdo 69/2018 a jeho uznesením z 31. marca 2020. Navrhujú napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť najvyššiemu súdu na ďalšie konanie.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovatelia boli rozsudkom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 2T/46/2012 zo 7. júna 2016 uznaní vinnými z obzvlášť závažného zločinu podvodu podľa § 221 ods. 1 a ods. 4 písm. a) Trestného zákona spáchaného formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona, za ktorý boli odsúdení na trest odňatia slobody vo výmere desiatich rokov so zaradením sťažovateľov na jeho výkon do ústavu

s minimálnym stupňom strázenia. Zároveň bol sťažovateľom uložený ochranný dohľad na obdobie jedného roka.

3. Na základe odvolaní sťažovateľov Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom sp. zn. 3To/118/2016 z 25. apríla 2017 prvostupňové rozhodnutie zrušil vo výroku o treste a spôsobe jeho výkonu a sám rozhodol o uložení trestu odňatia slobody obom vo výmere piatich rokov a šiestich mesiacov s jeho výkonom v ústave s minimálnym stupňom strázenia.

4. Proti druhostupňovému rozhodnutiu sťažovateľa podali dovolanie z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. a), e) a i) Trestného poriadku, ktoré najvyšší súd napadnutým uznesením sp. zn. 2 Tdo 69/2018 z 31. marca 2020 podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol.

II. Argumentácia sťažovateľov

5. Sťažovatelia predovšetkým poukázali na absenciu naplnenia subjektívnej stránky trestného činu, z ktorého boli uznaní vinnými a pre ktorý boli odsúdení, keďže za konanie, ktoré im bolo kladené za vinu, nezodpovedali vzhľadom na skutočnosť, že prípravu zmlúv podstatných pre posúdenie konania ako nezákonného v danej veci zastrešovala iná osoba. Dôverujúc tejto osobe, nemali žiadnu pochybnosť o zákonnosti sporného kontraktu, v ktorom oni sami v podstate vystupovali ako sprostredkovatelia dohodujúci „výhodný výkup“, ako aj „výhodný predaj“. Svoje konanie vidia ako „obchodný vzťah kedy jedna strana výhodne odkúpi... a rovnako stále výhodne predá pozemky strane druhej“.

6. Dovolaciemu súdu sťažovatelia vytykajú, že sa ich argumentmi nezaoberal, pritom sú presvedčení, že dovolacie dôvody boli naplnené. Namietajú tiež skutočnosť, že žiadali byť osobne prítomní pri „prejednávani veci na Najvyššom súde, pričom i toto právo im bolo odopreté“.

7. Heslovite (cez odrážky) sťažovatelia v ústavnej sťažnosti uviedli tieto ich ďalšie námietky:

«- Chýba úmysel... Všetky zmluvné i právne náležitosti za nás pripravoval a riešil [REDAKOVANÉ], ktorý nám zabezpečoval všetky služby. On zároveň riešil právno-poradenské služby aj pre [REDAKOVANÉ]. Čiže zo strany žalobcu nie je ani možné hovoriť o neinformovanosti.

- Nevznikla podľa vyjadrenia žalobcu [REDAKOVANÉ] škoda... ako svedok... vyhlásil: „Nám vlastne žiadna škoda nevznikla, škoda vznikla tretej osobe urbárikom“. Žiadna tretia osoba však na nás nikdy žiadne trestné oznámenie nepodala.

- Pri našom odsúdení bol porušený zákon v náš neprospech tým, že: Ak počas priebehu trestného činu príde k zmene zákona, tak sa pri rozhodovaní použije ten §, ktorý je pre odsúdeného výhodnejší... prokurátorka KP Bratislava... potvrdila, že skutok sa stal podpisom Mandátnej zmluvy... 17. 12. 2004. Výkup zo strany mandanta... bol ukončený až v máji 2026... uskutočnil sa len jeden predaj vo výške 128 000,- Sk, čo však podľa § 125 tr. zák. nedosahuje zákonnú hranicu „Najmenej stonásobok sumy 266,- €“ (to je 26 600,- € ale len 4 248,82 €). Napriek tomu bol voči nám vynesený rozsudok podľa prísnejšieho zákona § 221 ods. 4 písm. a), Trest. zák., platného až od 01. 01. 2006.

- V odvolacom konaní... rozhodovala nezákonná sudkyňa [REDAKOVANÉ], ktorá už pred tým rozhodovala v súvisiacej veci k tr. konaniu 2 T 46/2012 o našej námietke k nepríslušnosti

k jednaniu na OS BA I. Nakoľko jej rozhodnutie vo veci k našej požiadavke bolo zamietavé, je vážny predpoklad jej zaujatosti v odvolacom konaní...

- KS BA sa..., nevysporiadal s novou skutočnosťou dokazujúcou, že kupujúci... bol informovaný cestou „Zmluvy o budúcej zmluve“ o všetkých detailoch celého obchodného prípadu. I napriek vyhláseniu predsedníčky senátu [REDAKOVANÉ], že táto nová skutočnosť je dôvodom na vrátenie konania na OS BA I na nové konanie tak nespravila a rozhodla, tak ako rozhodla...

- NS SR pri svojom rozhodovaní porušil naše Ústavné právo na spravodlivý súdny proces, zaručené Ústavou SR, „PRÁVO NA SÚDNU A INÚ PRÁVNÚ OCHRANU, čl. 48 ods. 2, „Každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom“. Nám toto právo bolo NS SR odopreté i napriek našej písomnej požiadavke.»

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, základného práva na prerokovanie veci v ich prítomnosti podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práv na spravodlivé súdne konanie a prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Tdo 69/2018 a jeho uznesením z 31. marca 2020, ku ktorému malo dôjsť nevysporiadaním sa najvyššieho súdu s dovolacou argumentáciou sťažovateľov, ako aj neumožnením ich osobnej účasti na prerokovaní ich dovolania.

III.1. K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru:

9. Ústavný súd z vlastnej rozhodovacej činnosti zistil, že sťažovatelia proti napadnutému dovolaciemu rozhodnutiu najvyššieho súdu už podali ústavné sťažnosti doručené ústavnému súdu 16. a 19. apríla 2024 (ústavná sťažnosť [REDAKOVANÉ] vedená pod sp. zn. Rvp 1028/2024 a [REDAKOVANÉ] pod sp. zn. Rvp 1064/2024) pre porušenie základných práv podľa čl. 17, čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 1 a čl. 49 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 7 dohovoru, ktoré boli uznesením ústavného súdu č. k. PLs. ÚS 30/2024-5 z 24. apríla 2024 spojené na spoločné konanie aktuálne vedené pod sp. zn. Rvp 1028/2024.

10. Z obsahu predošlých ústavných sťažností vyplýva, že sťažovatelia v nich v súvislosti s porušením ich základných práv podľa ústavy a práv podľa dohovoru uplatnili námietky týkajúce sa (i) miestnej nepríslušnosti okresného súdu na konanie v danej trestnej veci; (ii) skutočnosti, že v odvolacom konaní rozhodovala sudkyňa [REDAKOVANÉ], ktorá mala byť podľa ich názoru vylúčená; (iii) porušenia princípu *ultima ratio*, keď v prípade sťažovateľov bolo zneužitie trestnoprávne riešenie predstavujúce krajný prostriedok uplatnenia práva v súkromnoprávných obchodných vzťahoch, t. j. uprednostnenia trestnoprávnej represie pred civilným súdom, a keď sťažovatelia počas celého konania tvrdili, že z ich strany nedošlo k naplneniu objektívnej stránky trestného činu podvodu a už vôbec nie k preukázaniu úmyslu podvodne konať a spôsobiť inému škodu; (iv) skutočnosti, že právnu pomoc pre nich poskytovala iná zodpovedná osoba zastrešujúca proces výkupu pozemkov; (v) ustálenia skutkového stavu v rozpore s vykonávanými dôkazmi; (vi)

nezohľadnia istých faktov pri špecifikácii výšky škody a (vii) nesprávnej aplikácie Trestného zákona, keď namiesto zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov mal byť aplikovaný zákon č. 140/1961 Zb. Trestný zákon v príslušnom znení. Na rozdiel od aktuálnej ústavnej sťažnosti uvedené námietky boli v predchádzajúcich ústavných sťažnostiach sťažovateľov argumentačne obsiahlejšie.

11. Z uvedeného je zrejmé, že jediná odlišnosť oproti už podaným ústavným sťažnostiam spočíva v tvrdení sťažovateľov, že napriek ich žiadosti najvyšší súd vykonal dovolacie konanie v ich neprítomnosti, čím došlo k porušeniu ich základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

12. Návrh na začatie konania je neprípustný, ak ústavný súd v tej istej veci koná [§ 55 písm. b) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)]. Prekážka prv začatého konania (*litispendencia*) bráni tomu, aby na ústavnom súde prebiehali dve konania, prípadne viac konaní v tej istej veci. Totožnosť veci je daná pri zhode predmetu konania, skutkových okolností, z ktorých sa uplatnené právo vyvodzuje, a identity účastníkov konania. O prekážku *litispendencie* nejde, ak chýba čo len jeden z uvedených znakov totožnosti veci.

13. Vzhľadom na zistenie, že ústavný súd v identickej veci sťažovateľov už koná, z dôvodu prekážky prv začatého konania v tej istej veci bolo potrebné aktuálnu ústavnú sťažnosť sťažovateľov v tejto časti odmietnuť pre jej neprípustnosť podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 55 písm. b) zákona o ústavnom súde (obdobne napr. II. ÚS 203/2019, II. ÚS 203/2020, IV. ÚS 23/2021).

III.2. K namietanému porušeniu základného práva na prerokovanie veci v prítomnosti sťažovateľov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy:

14. Porušenie označeného práva sťažovateľa nachádzajú v skutočnosti, že najvyšší súd vykonal dovolacie konanie na neverejnom zasadnutí bez ich prítomnosti napriek tomu, že o ich osobnú účasť požiadali.

15. Podľa § 291 Trestného poriadku na verejnom zasadnutí rozhoduje súd, ak to zákon výslovne ustanovuje.

16. Podľa § 301 Trestného poriadku na neverejnom zasadnutí rozhoduje senát tam, kde nie je zákonom predpísané, že sa rozhoduje na hlavnom pojednávaní alebo na verejnom zasadnutí. Na konanie neverejného zasadnutia sa primerane použije § 248 ods. 2 (Trestného poriadku).

17. Podľa § 302 ods. 1 Trestného poriadku neverejné zasadnutie sa koná za stálej prítomnosti všetkých členov senátu a zapisovateľa.

18. V zmysle ods. 2 označeného ustanovenia Trestného poriadku sú (okrem prípadov rozhodovania o väzbe, pozn.) iné osoby z účasti na neverejnom zasadnutí vylúčené.

19. Podľa § 302 ods. 3 Trestného poriadku na neverejnom zasadnutí podľa ôsmej hlavy štvrtého dielu môže predseda senátu povoliť účasť aj prokurátorovi a odsúdenému, ak je to potrebné.

20. Najvyšší súd o dovolaní sťažovateľov rozhodol podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku, podľa ktorého dovolací súd na neverejnom zasadnutí uznesením bez preskúmania veci odmietne dovolanie, ak je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 (Trestného poriadku).

21. Keďže v danej veci jednoznačne nešlo o prípad neverejného zasadnutia, na ktorom by sa rozhodovalo o väzbe alebo o prípade v zmysle § 302 ods. 3 Trestného poriadku, je zrejmé, že najvyšší súd vo veci dovolania sťažovateľov procesne postupoval prísne v zhode s príslušnými ustanoveniami Trestného poriadku, ktorým sa konanie riadilo.

22. V zmysle judikatúry ústavného súdu základné právo na súdnu a inú právnu ochranu zaručené v čl. 46 ods. 1 a nasl. ústavy (teda aj podľa čl. 48 ods. 2 ústavy) všeobecný súd nemôže porušiť, ak koná vo veci v súlade s procesnoprávnymi predpismi vťahujúcimi sa na konkrétne konanie (napr. II. ÚS 181/06). Teda ak orgán štátu aplikuje platný právny predpis, jeho účinky (dôsledky) použitia nemožno považovať za porušenie základného práva alebo slobody (II. ÚS 81/00, II. ÚS 63/03).

23. Sumarizujúc uvedené, ústavný súd uzatvára, že ústavnú sťažnosť sťažovateľov je nutné považovať v tejto časti za zjavne neopodstatnenú, preto ju odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

24. Prijatý uvedený záver pred rozhodnutím ústavného súdu o predchádzajúcich ústavných sťažnostiach sťažovateľov v súčasnosti vedených pod sp. zn. Rvp 1028/2024 [keďže správnosť – zákonosť procesu dovolacieho súdu je v danej veci podmienená verdiktom najvyššieho súdu o potrebe odmietnutia dovolania sťažovateľov podľa § 382 Trestného poriadku, ktorý (verdict) sťažovatelia podanými ústavnými sťažnosťami v podstate spochybnili] umožňovala skutočnosť, že sťažovatelia v ostatnej (tejto) ústavnej sťažnosti porušenie svojho práva byť prítomní pri prejednaní ich veci v konaní o mimoriadnom opravnom prostriedku evidentne a bez akýchkoľvek pochybností odvíjali výslovne iba od samotnej a samostatnej (izolovanej) okolnosti, že ich žiadosti o účasť pri prerokovaní dovolania nebolo vyhovené. V takom prípade absentujú primerané skutkové a právne tvrdenia, ktoré by odôvodňovali potrebu vyhodnotenia uvedenej namietanej otázky až po vyriešení opodstatnenosti predchádzajúcich ústavných sťažností. Inak povedané, v argumentácii sťažovateľov chýba prezentácia podstatných vzájomných súvislostí medzi ústavnou nekonformnosťou záverov dovolacieho súdu namietanou v skorších ústavných sťažnostiach a tou okolnosťou, že najvyšší súd rozhodol na neverejnom zasadnutí v ich neprítomnosti, ktoré by bránilo rozhodnutiu ústavného súdu o tejto veci už v danej chvíli. Zároveň je potrebné pripomenúť, že ústavný súd, akceptujúc autonómiu vôle navrhovateľov (sťažovateľov), nie je oprávnený ich návrhy „proaktívne“ dopĺňať o návrhovateľmi (tu sťažovateľmi) neuplatnenú do úvahy prichádzajúcu argumentáciu, zvlášť v prípade existencie ich kvalifikovaného právneho zastúpenia.

III.3. K namietanému porušeniu práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru:

25. Napokon vo vzťahu k sťažovateľmi namietanému právu na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru najvyšším súdom v dovolacom konaní ústavný súd uvádza, že požiadavku vyslovenia porušenia tohto práva obsahoval iba nimi navrhovaný petit

(návrh rozhodnutia) v bode 3, a to bez akejkol'vek tomu zodpovedajúcej (nie to ešte ústavnoprávne relevantnej) argumentácie v rámci odôvodnenia ústavnej sťažnosti. Pritom zo vzájomnej väzby medzi relevantnými ustanoveniami zákona o ústavnom súde (§ 43 a § 123) vyplýva, že sťažovateľ musí označiť základné práva a slobody, ktorých vyslovenia porušenia sa domáha, nielen označením príslušných článkov ústavy, resp. kvalifikovanej medzinárodnej zmluvy, ale musí ich konkretizovať aj skutkovo (IV. ÚS 124/08, IV. ÚS 146/08), t. j. uviesť, z akých dôvodov malo dôjsť k ich porušeniu, a navrhnúť v tejto súvislosti dôkazy.

26. Sťažovatelia teda svoju ústavnú sťažnosť neodôvodnili adekvátnou skutkovou, ale ani právnou argumentáciou, ktorá by umožňovala posúdiť opodstatnenosť ich ústavnej sťažnosti v tejto časti. Ústavný súd vo svojej doterajšej judikatúre už formuloval právny názor (pozri napr. IV. ÚS 359/08), podľa ktorého má nedostatok odôvodnenia ústavnej sťažnosti (alebo jej časti) významné procesné dôsledky. Je základnou povinnosťou sťažovateľov, aby čo najpresnejšie opísali skutkový stav, z ktorého vyvodzujú svoj procesný nárok na ochranu poskytovanú ústavným súdom. Okrem opísania skutkových okolností musí odôvodnenie ústavnej sťažnosti obsahovať najmä právne argumenty a právne posúdenie predloženého sporu.

27. Ako už bolo signalizované, odôvodnenie návrhu je podľa § 43 ods. 1 zákona o ústavnom súde zákonom ustanovenou podmienkou konania pred ústavným súdom. Úplnú absenciu podstatnej náležitosti ústavnej sťažnosti nemožno odstrániť výzvou na odstránenie nedostatkov ústavnej sťažnosti (II. ÚS 102/2019, I. ÚS 185/2021). Práve preto ústavný súd za danej situácie k výzve na odstránenie nedostatku odôvodnenia ústavnej sťažnosti podľa § 56 ods. 3 ústavného súdu nepristúpil, a to vzhľadom na jeho kľúčovú povahu. Označené ustanovenie zákona o ústavnom súde slúži na odstraňovanie najmä formálnych nedostatkov návrhu, nie však samotnej podstaty návrhu (m. m. I. ÚS 155/2019). V tejto súvislosti je potrebné pripomenúť, že takýto nedostatok zákonom predpísaných náležitostí nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti. Na perfektnosť základných náležitostí návrhu slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom a sťažovatelia sú v tomto konaní zastúpení advokátom.

28. Zohľadňujúc uvedené, ústavný súd v tejto časti ústavnú sťažnosť odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde pre nesplnenie zákonom ustanovených náležitostí.

29. Nad rámec uvedeného ústavný súd k problematike namietaných prietáhov v konaní pripomína svoju doterajšiu judikatúru, v zmysle ktorej poskytuje ochranu základnému právu na konanie bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právu na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru len vtedy, ak bola ústavná sťažnosť uplatnená (tzn. podaná ústavnému súdu) v čase, keď k namietanému porušeniu označeného práva ešte dochádza alebo porušenie v tom čase ešte trvá (I. ÚS 34/99, III. ÚS 20/00, II. ÚS 204/03, IV. ÚS 102/05). Zjavná neopodstatnenosť ústavnej sťažnosti, prostredníctvom ktorej sťažovatelia namietajú porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru), môže vyplývať aj z toho, že porušenie tohto základného práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, v ktorom už príslušný súd meritorne rozhodol pred podaním sťažnosti ústavnému súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (m. m. IV. ÚS 223/2010).

30. Práve o takú situáciu ide aj v tomto prípade. Dovolacie konanie bolo skončené prijatím rozhodnutia najvyššieho súdu 31. marca 2020, t. j. 4 roky pred podaním ústavnej sťažnosti

ústavnému súdu. Ak by aj sťažovatelia namietali porušenie označeného práva v súvislosti doručovaním im dovolacieho rozhodnutia (čo z ústavnej sťažnosti nevyplýva) je evidentné, že toto rozhodnutie doručoval (vo februári 2024) okresný súd, ktorý ním disponoval už od mája 2020, a teda za včasné doručenie zodpovedal práve tento súd prvého stupňa, ktorého postup sťažovatelia relevantne v ústavnej sťažnosti nenapadli, a to ani v už spomínanom bode 3 petitu.

31. Za týchto okolností by tak neostávalo iné, iba ústavnú sťažnosť sťažovateľov v tejto časti odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

32. Pretože ústavná sťažnosť sťažovateľov bola ako celok odmietnutá, bolo bez právneho významu zaoberať sa ich ďalšími požiadavkami uvedenými v návrhu na rozhodnutie, rozhodovanie o ktorých je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. mája 2024

Miloš Maďar
predseda senátu